

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
pol leta 1 „ 60 „
četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofjsk.
pošlopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Volitve ustavljene.

Svet se res že meša. Ni dosti, da so se eno leto naši ministri z ogerskimi trgali, kako nagodbo bodo napravili na 10 let, kdo bo več, kdo menje plačeval; ni dosti, da se pol leta že o isti reči pričakajo državni poslanci na Dunaju in v Budimpeštu, marveč sedaj so se volitve za več deželnih zborov razpisali, začele so se volitve volilnih mož, kandidati so bili postavljeni, nasprotna stranke sredi volilne borbe, reč se je nagibala pri Nemcih na konservativno, pri Slovencih zvečinom tudi na konservativno, sploh pa na narodno stran, na Štajerskem smo že upali na kmetih povsod zmagati — toda 26. febr. se je hipoma po telegrafu raznesla nepričakovana novica: volitve so ustavljene. Še le 3. marca je uradna „Grazer-Zeitung“ naznanila razglas cesarskega namestnika Kübecka, da je volitev res ustavljena. Vsi smo se vpraševali, zakaj se je vse to zgodilo? Iz nam prijaznih pa tudi sovražnih novin smo izvedeli mnogo in raznih uzrokov. Nekateri so trdili, da so se volitve ustavile zaradi bližnje vojske proti Rusom, ali vsaj zavolj marširanja avstrijske vojne v Bosnijo, Hercegovino in Albanijo. Drugi so rekli, da je ministrom ki sedaj z državnim zborom delajo na novi nagodbi z Ogersko, neljubo bilo, kako so pri volilnih shodih ljudje hudo grajali dosedanjo nesrečno liberalno gospodarstvo. Tretji so pa povdarjali, da so se volitve ustavile na prošnje liberalnih, nemških poslancev v dunajskem državnem zboru. Ti so namreč večidel zadržani na Dunaju, njihova stranka po deželah je pogrešala pravih vodnikov in torej je res pri volitvah volilnih mož povsod propadala. Grozen strah se loti teh gospodov in si od ministrov sprosijo odloga do jeseni, da do tiste dobé svojo razdevano liberalno gardo zopet nekoliko uredijo in za volilni boj sposobnišo naredijo. Da bi se kaj zanesljivega poizvedelo, kaj da vlada tukaj misli, je državni poslanec, g. dr. Vošnjak in 26 tovarišev, med njimi g. Herman, Hohenwarth, Barbo, Pfeifer, Nabergoj, Bärnfeid in Karlson, ministre v državnem zboru vprašalo: zakaj so se volitve usta-

vile, na kako dolgo in bodo li že izvoljeni volilni moževi ostali, ali bo treba iz nova voliti? Ministri so 4. marca odgovorili, da so se volitve ustavile na željo dotičnih krogov (Kaj je to? Menda dotičnih liberalnih poslancev, kandidatov . . . ??), izvoljeni volilni moži ostanejo, volitve so odložene do jeseni. Tako so ministri odgovorili. Človeka tukaj nadlegujejo razne misli, katerih pa zaradi naše neizmerno velike liberalne tiskovne svobode ne gre v „Slov. Gosp.“ razlagati. Boljše nobenih volitev, kakor takih in pod takimi težavami. Celih 6 mesecev bodo izvoljeni volilni moževi izpostavljeni nadlegovanju, izdelavanju in pritisku liberalnih in nemškutarskih kričočev. Razun tega ni prav videti in razumeti, kako se takošnja preložitve vjema z volilnim redom, ki velevala, da se enkrat razpisane volitve morajo do konca izvršiti! Edino, kar še tukaj avstrijskega domoljuba tolaži, je druga novica, ki se je tudi po dunajskih in drugih novinah raznesla, namreč, da bo po dokončani nagodbi z Ogersko, sedanjo ministerstvo odstopilo in drugo pozvano. Novo ministerstvo bo potem razpisalo nove volitve za vse dežele in skušalo Avstrijo urediti na drugej podlagi, ki bo sv. Cerkvi, konservativnim potrebam kmetijskega ljudstva in zahtevam slovanskih narodov ugodniša. Bog daj!

Gospodarske stvari.

Kako zastarelo, pokvarjeno ali oslabele sadunosno drevje pomladiti.

II. Najvažnejša pravila, katerih se je pri pomlajenju dreves držati, se dajo v sledeče točke ubrati. 1. Je treba preudariti, da se po pomlajenju drevesu močne veje snameja, tedaj drevesu tisti deli vzamejo, ki njegovo življenje v prvi vrsti vzdržujejo, namreč deli z popki, iz katerih se potem listi razvijó. Ker pa listi bistveno pripomagajo, da se življenje rastlinam ohrani in vzdrži, treba je pri porezovanju teh vej prav previdnega postopanja, zlasti če se močne veje tako daleč porežejo,

da na ostalih koncih nič popkov ne ostane, kar je pri pomlajevanju starejših dreves skoraj vsaki krat. Ko bi se drevesna krona na jedenkrat mahoma pomladila t. j. porezala, vzeli bi se drevesu za ta čas, ko se na močnih vejah novi popki zarejalo in razvijajo, vsi organi, ki redivne soke iz korenine pritekajoče v se jemljó in predelujejo. Vsled tega bi se moral tok sokov ustaviti, in razne bolezni posebno črni smod bi bile nasledek tako napačnega ravnanja. Zato se mora pomlajevanje drevesne krone na dve do tri leta razdeliti. Pri tem pa je treba tako-le postopati: Prvo leto se poreže polovica ali tretji del vseh vej in sicer od znotraj na polovico njihove dolgosti, tako da zvnaj stoječe veje cele ostanejo. V tem času, ko se na vzkrášanih vejah novi popki narejajo, so listi na neporezanih vejah delavni in dajejo v napravo novih brstov dosti redivne snovi. V drugem letu se morejo potem veje, ki na zvnaj stojé, tudi na polovico svoje dolgosti prikrajšati. Če je še kaj več teh vej, se jih le polovica prikrajša, druga polovica pa na prihodnje leto pusti. Da je pri porezovanju vej treba gledati tudi na primerno in prijazno podobo drevesne krone, ni treba posebej še omenjati, ker od njene podobe ne le pridelek sadja, ampak tudi zdravje in rodovitnost drevesa odviševa. Na vejah, ktere so se na polovico svoje dolgosti porezale, se razvijejo v krivuljah pa tudi blizo mesta, kder so se odrezale, precej močne veje, kterih rast pa se mora kolikor toliko uravnati.

To uravnanje pa obstoji v tem, da se tiste veje, ki ne rastejo na primernem mestu, kakor tudi, kar jih je pregodstih, porežejo. Na veji, ki je prav za prav srce cele drevesne krone, se sme le jeden brst puščati, in mora se gledati na to, da ta prav ravno vzraščá, ker je njegov namen v podaljšavo celega drevesnega debla služiti. Če pa srednji brst, ki se je v rečeni namen pustil stati, ni raven, kar se pri nekterih grúškah z postranskimi popki rado godi, ga je treba na prilično postavljeno palčico tako privezati da ravno na viš raste. Na vejicah, ki iz te srčne veje poganjajo, se sme več postranskih vej pustiti, vendar mora jedna tako postavljena biti, da vejo prav za prav podaljšuje in sicer mora biti najkrepkejši. Če bi pa ta brst, ki ima deblo podaljševati, ne bil naj močnejši, snamejo se okoli srede meseca junija postranskim vejicam prednji konci, na kar potem v rasti zaostanejo, med tem ko neprirezan srednji brst jim v rasti močno naprej pride. Brž ko so te mladike leto stare, se morajo porezati. To je najboljšé meseca februarja, glavna mladika srednje veje se na četvrtino ali tretjino njegove dolgosti, kakor je pač dolg, nazaj poreže. Če je mladika prav močne rasti, pustijo se nji tri četvrtine vse njegove dolgosti, pri bolj slabi rasti se ji pa vzame jedna tretjina in dve tretjini pa pusté. Pri tem porezavanju pa je treba posebno na to gledati, da je popek, na kterega se poreže t. j. da je najviše puščen popek na tistem mestu, na katero stran se

hoče, da bi veja rastla. Pri postranskih vejah se vsaka mladika, ki ima vejo podaljšati, tudi na tretji ali četrti del dolgosti prikrajša. Tu mora pa vzgornji skrajni konečni popek, ki ima vejo podaljšati, na spodnji strani puščati, če se hoče, da mladika na katero drugo mer raste. Druge ob straneh rastoče mladike se krajše porežejo in sicer tiste, ki so blizo glavne veje na polovico svoje dolgosti. Pri postranskih vejah stanje popka, nad kterim se veja odreže, ne potrebuje nobenega posebnega ozira, ker te postranske veje plodne, listne in cvetne popke poganjajo. (Dalje prih.)

Kermínska pesa (Futtermübe)

(Jul. Hanzel adjunkt na vinorejski šoli v Mariboru.)

II. Njiva za krmínsko peso mora biti dobro pognojena in jeseni že globoko preorana. Če jeseni ni mogoče bilo gnojiti, se more po zimi gnoja raztrosti, ki se spomladi podorje. Proti koncu maja ali v začetku junija se mlade sadike ali „flance“ ponasadijo po njivi tako, kakor se zelje ali kapus sadi. Mladikam je treba koreninice prirezati, tudi peresca, toda tako, da srce celo ostane. V mokrotni zemlji se naj meseca aprila še z osipavnim plugom ali pa z motiko napravijo brazde po 22—24“ vsak sebi, ter se naj poznej „flance“ nasadijo po grebenih brazd. Tako pridejo rastline iz prevelike in jim škodljive moče. V suhi zemlji se pa ravno nasproti dela in se „flance“ sadijo po brazdinih jamicah, ker tako več vlage dobivljajo in jim suša prehitro ne škodi. Tudi je v suhi zemlji svetovati mogoče rano z saditvijo začeti. Čim pozneje se sadi, timveč sadik izostane, tim slabši so prideški, zguba pa večja. Največji pregrešek in najbolj pogosti pa je, če se sadike pregosto sadijo; druga je drugej na poti; vsaka potrebuje toliko prostora, kolikor ga z peresi pokriva; torej mora biti vsaka pesa najmenje 18“ od sosedne oddaljena. Brž ko so se mlade rastlinice vkoreninile, je treba okopavati in njivo plevela čistiti, zemljo tako rahljati, da moča in zrak lahko uplivata; vendar okopavanje se ne sme opravljati, ko je zemlja še premokra. Tudi prepogosto okopavanje njive z suho pešnato zemljo ne kaže, ker se jej tako prenašlo odteguje potrebna vlaga. Močno škodljivo je, če kmetovalec pesi zeleno perje trga in živini polaga. Perje služi pesi kot pomoček, da iz zraka potrebnih njej živežev na se poteguje, brez perja je ona to, kar človek ali žival brez pluč. Več perja ko se jej pušča, bolj debela bo narastla. Razun tega pa zeleno pesino perje živini škoduje in njej drisko dela. Torej se pesino perje pusti, da zveni in tedaj se naj blizu pesine glave poreže, opere, zreže, z slamino rezjo pomeša in spolaga. Eden oral ali joha njive daje po 3—400 centov pese za krmo. Dozorela pesa se spravi v kleti za rejo, ki pa ne smejo pretople biti. Veliko boljše so pa repnice v suhi zemlji ali pod streho. V take repnice se pesa položi v podobi šodrovih kupov, 5—6' širokih in po

potrebi dolgih. Kup se samo do $\frac{2}{3}$ visokosti z 2' debelo zemljo sprva osiplje, da sopuh po malem iz kupa izpuhti, še le poznej, ko se je mraza bati, se ves kup z zemljo zagrne. Kup najprej z slamo ali steljo pokriti in potem zemlje nametati pa ni dobro, ker se tako gnjiloba pese hitro loti in mnogo škode naredi. Peso, ki je pod streho v kupe zložena, je dosti, če se z slamo ali steljo pokrije in tako zoper zimo zavaruje. Repnice se ne smejo prepogosto odpirati in se morajo brž z zemljo zopet pokriti, sicer začne pesa v njej gnjiti. Pesa, ki se za polaganje izvzame, se potem omije in na kose zreže; predrobno ni treba rezati; dobro je, če živina na večjih kosih žveče in tako celo hrano bolj zaslini, kar povzítje hrane jako pospeši in koristno stori. Samo peso polagati, ne kaže, treba jo je z slamino ali seneno rezjo pomešati. Za 400 kilo težko kravo je dosti 4 kilo senene, 2 kilo slamnate rezi pomešane z 30 kilo pese. Močno dojila bo pa krava, če bo gospodar omenjenej zmesi še pridjal 1 kilo stolčenih lenenih ali repinih preš, pogáč ali prg.

Letno poročilo vinorejske šole pri Mariboru o 6. šolskem letu je tako zanimivo, da hočemo nekoliko imenitnejših naznanil omeniti. Učencev in praktikantov bilo je 46. Izmed teh je 41 dobivalo v zavodu hrano in stanovanje, 5 je bilo zunanjikov. Študentov je bilo 30, za 8 učencev so stariši plačevali, 8 praktikantov si je pa hrano in stanovanje z delom odsluževalo. Za novo šolsko leto je bilo razpisanih o deželni študentski, za katere se je oglasilo 43 prošnikov; to kaže, da šola čedalje dobivlja boljši glas. Po narodnosti je največ bilo Slovencev, malo Nemcev, nekaj Hrvatov in Italijanov. Štajercev je 24, inostrancev pa 19, namreč iz Bavarskega 1, iz Avstrijskega 2, iz Tirolskega 2, iz Koroškega 2, iz Prekmurja 2, iz Kranjskega 3, iz Italije 1, iz Hrvatske 2 in iz Dalmacije 4. Ravnatelj g. Goethe je učil sadje in vinorejstvo, adjunkt g. Hanzel naravoslovje in gospodarstvo, g. Jakše predmete ljudskih šol, g. Vajngerl petje in g. Kec risanje in merenje zemljišč. Hvale vredno je tudi to, da so učenci urili se v sodarstvu in pletenju košev itd. Pod vodstvom g. Hanzela so učenci napravili več podučivnih izletov, pri katerih so se mladi ljudi pozorni storili na razliko zemljišč in njihovo obdelovanje, na koristne naprave itd. Obiskali so tako deželno kmetijsko šolo v Grottenhofu pri Gradcu, grad Hrastovec, Windenau, Rogozo, gospodarstvo g. Botheja v Račah, Slivnico, Hausambacher, kder imajo lepo Marijahofersko govejo živino, potem Negovo, Radgonsko razstavo in naposled grad Brunsee. Trikrat se je 24 gostom razlagalo iz sadje in vinorejstva in kletarstva, 2krat pa 20 viničarjem podal potrebni poduk. Gospodarstvo se je močno raztegnilo in zboljšalo v 5 letih; od prvih 41 oralov gozda stoji sedaj samo 33, njive so se od 11 oralov skrčile na 6, travniki razširili od 7 na 10 in vinogradi

od 4 na 12 oralov; $3\frac{1}{2}$ oralov ribnikov je zginilo, pašnika je namesto $4\frac{1}{2}$ samo $1\frac{3}{4}$ oralov, cigelniske jame so se zakrile, vrta in zemlje z pohištvom je $3\frac{1}{2}$ oralov, drevesnica meri $4\frac{3}{4}$ oralov, trsovnica pa $1\frac{3}{4}$, vsa zemlja skup $74\frac{3}{4}$ oralov. Lani so prodali 85.000 trsov in 6000 drevesc, 7000 drevesc in 5000 trsov pa porazdarovali. Zanimive so bile tudi skušnje z raznimi trsnimi sortami, posebno z „ruso ružico“ (nemški Steinschiller), kar pa bomo prihodnjič razložili.

Javna predavanja o bučeloreji se pričnejo v četrtek 14. marca in se bodo nadaljevala zanaprej vsak ponedeljek in četrtek vselej ob 5. uri popoldne v kemični dvorani mariborske višje realke; kateri želijo predavanja slušati, naj si preskrbijo vstopne karte, ktere se pri predsedniku bučelorejskega društva gospodu Dr. Terču ali pa pri Janžiču brezplačno dobé.

Odbor bučelorejskega društva.

Sejmovi 8. marca Pilštanj; 9. marca Vozenica; 11. marca Dol, sv. Juri pod Tabrom, Kapela pri Brežicah, Kostrivnica, Poličane, Spod. Polskava; 12. marca sv. Juri na južni železnici, sv. Lovrenc na dravskem polju, Ljutomer, Selnica pri Faali; 14. marca Slatina; 15. marca Zdole; 16. marca Slov. Gradec.

Dopisi.

Iz dravinjske doline. (Pijeva svečanost — volilne sitnosti). Naznanilo o Pijevi besedi je tudi mene predpretečeno nedeljo gnalo k zboru kat. pol. društva v Konjice. Prav lepo število društvenikov se je bilo šlo. Preč. gosp. prvomestnik nam so v navdušenem govoru pred oči stavili življenje in trpljenje Velikega Pija. Društveni gosp. zapisovalec pa so nam v spomin poklicali razna znamenja posebno ljubezni, katere so pokojni sv. Oče našemu društvu večkrat skazati blagovolili. K sklepu smo po predlogu preč. g. prvomestnika posebnim navdušenjem sklenili papeževemu poslancu v Beč po telegrafični poti naznaniti našo bridko žalost nad smrtjo najboljšega Očeta Pija IX., kakor tudi izraz najpokornejše udanosti novoizvoljenemu papežu Leonu XIII. Tako se Pijeva beseda prav sijajno končala. Dvorana je bila primerno okinčana. Pri tej priložnosti smo se bili društveniki raznih občin sešli. Zvedel sem od svojih sosedov nekaj prav zanimivih novic o volitvah. Da je dravinjska dolina od Žič do Makoljske brvi v nemčurskih krempljih, je res žalostna prikazen. In če se kje začne narodni duh gibati, zdajci so nemškutarji pri rokah, da ga vklenejo bolj, kakor lintverja v konjiški gori. Le čujte! Šent-Jernejčani so si zadnjič volili poštenega, narodnega župana. Da bi volitev volilnih mož se kje v takšnem duhu ne vršila, morajo iti Šent-

Jernejčani volilnih mož v Loče zbirat. Zakaj tako? Vprašaj nemškutarje! Ti bodo že vedeli povedati. Narodnjak tega ne more razumeti. Črešničanom so vkazali ob tisti uri, ko so doma vč. g. župnik popoldansko božjo službo imeli, oznanili 2 uri daleč v Dramlje priti volilnih možev iskat. Bezina, Vrhovlje itd. volijo volilne može v Tepanjah, Tepanjčani pa ne smejo doma voliti, ampak morajo iti v Konjice volit. Ali bodo Konjičani doma volili, ali v Zrežah to sem pa pozabil vprašati? Svet se res meša!

Iz Oplotnice. Malo kedaj je navaden den toliko možev v našej vasi videti, kakor jih je bilo 27. feb. zbranih, ker bila je napovedana volitev volilnih mož za 3 soseske in sicer je imela Ugovska ob 10. uri na vrsto priti, soseska Kot v Keblski fari ob 11. uri dopoldne in domača največja popoldne ob eni. C. k. komisar je bil iz Celja napovedan, pa ker so ravno prejšnji den bile volitve do prihodnje jeseni odložene in še mi telegrafične postaje nimamo, čeravno se je o njej že večkrat govorilo in pisalo, smo še le drugi den zvedeli uzrok, zakaj da smo zastoj čakali volitve in veliko kmetov celi den zgubilo in stalo na Oplotniškem trgu brez dela čakajé g. komisarja. Po številu naših poštenih kmetov soditi, bi bili gotovo sami zanesljivi volilni možje je izvoli, kateri bi za konservativne slovenske kandidate glasovali in se vidi, da tudi priprosti možje se svojih pravic in dolžnosti zavedajo; tako je upati, da ko bo drugi volitev razpisana, se bo srečno vršila. — Vaše zadnje poročilo o naših tukajšnjih politikarjih in o slabem stanju naše obrtnije je nektare, ki so v svojih mislih silno visoki, jako razjarilo, kakor bi jih bil kdo največjih napak obdolžil in v „Tagespošti“ udrihajo po njem, kakor je le od kakih neolikanih drvarjev v goši pričakovati. Dopisnik se pa lahko tolaži, ker je vse resnično, kar je poročal in tepecem itak rad odpušča.

Od sv. Jurja na Šavnici. (Poslednje zborovanje kat. pol. društva) se je vršilo v g. Kocmutovi hiši, ki je bila papeževij slovesnosti primerno okinčana z venci, traki, napisom: Slava sv. Očetu, papežu Leonu XIII. z papeževim grbom, podobami škofa Slomška in sedanjega našega milostljivega knezoškofa. Ljudstva je bilo veliko znotraj in zunaj hiše. Navzoči so bili č. g. dekan in plem. g. Premierstein, c. k. okrajni glavar iz Ljutomera. G. predsednik je govoril o veliki zgubi, ki je po smrti Pija IX. zadela sv. Cerkvo. Omenil je važniših dogodkov iz jihovega dolgega, težav in zaslug polnega življenja. Ko je še povdarjal, koliko hvaležnosti so Piju IX. verniki dolžni in rekel: naj jim Bog da večni mir in plačilo v nebesih, je vse ljudstvo na glas djalo: Bog daj! Potem je se razložil pogreb Pija IX. in običaji v Rimu do volitve novega papeža. Izvolitev samo je pa č. g. Geč z kronanjem vred zbranim razlagal, ki so kaj pazljivo poslušali. Ko se je povedalo ime novega papeža, zadoni trikratni: živio in slava

papežu Leonu XIII. Ob enem zagromi po dolini močen glas strelbe iz možnarjev. Govorilo se je tudi o volitvah in o kandidatu g. Kukovecu, ki je bil navdušeno sprejet. Zvečer se je z vsemi zvonovi slovesno zvonilo, možnarji so pokali in pesme prepevale okoli križa, ki je pred cerkvijo stal in imel podobo papeževe palice, ter bil z 13 lučicami razsvetljen. Bog nam ohrani Leona XIII.

Iz Konjic. (Nesreča). Pustno nedeljo je bil v trgu požar. Pogorel je ob koncu trga tkalec Čr. in nja sosed, notariatni koncipient Ž. Pri eni, kakor drugi hiši so že vsi trdno spali, ko je proti 10. uri goreti jelo ter so tkalčevi komaj svoje življenje si oteli, vse drugo, tudi edina kravica v hlevu, jim je zgorelo, ker so vse poslopja lesena bila. Ravno pred 3 tedni je udovec Čr. gostijo imel, zdaj pa ne ve kam domu. Pri sosedu Ž. so vsaj pohištva si oteli, ker je nekoliko pozneje tam goreti začelo, je tudi zavarovan, ubogi tkalec je pa nekaj dni pred požarom zavarovanje ponoviti zamudil. — Gasilci požarne konjiške straže so vsaj tretjo hišo, po kateri je že rdeči petelin skakal, nesreče oteli. To in pa celó tiha noč je storila, da se ni še veliko večja nesreča zgodila, ker je blizo še drugih s slamo in deskami pokritih poslopij. — Kako da je požar navstal, nihčér prav ne ve.

Iz Pišec. († Ferd. Ramor). Zadnje 3 dni pretečenega tedna je žalostno zvonjenje po vsih 7 cerkvah Pišečke fare naznanjalo prežalostno novico, da so nas ljubi č. g. Ferd. Ramor, duhovniški svetovalec in župnik v Pišecab, zapustili. Nemila smrt nam je zopet pokosila značajnega, za vsestranski blagor našega naroda vnetega in delavnega moža. Ni mi mogoče v kratkem zasluge popisati, ktere so si kot duhovnik, med tem kot profesor verozakona v Celju in zdaj kot župnik pridobili. Brž ko so kot župnik nastopili, je bila njih prva skrb, da so lepo in prostorno šolo postavili, katero so v enem letu zgotovili; poprejšnjo poslopje je bilo za veliko število tukajšnjih učencev pretesno. Na to je bilo pri farovžu veliko popravil potrebnih, ker je od starih časov že vse, kar je pri zidovju lesenega, za nič bilo. Poprijeli so se kmalu tega dela in so farovž čisto in tako pre naredili, da more vsakdo, kateri v to hišo pride, reči: tukaj je res vse prav okusno, lepo in snažno! Njih velika skrb je pa tudi bila za lepoto in kinč božje hiše. Dali so toraj vso cerkev lepo zmalati in altarje kolikor mogoče oplešati. Za še lepši kinč so priskrbeli tudi lepi novi križev pot in druge podobe na stenah. Pa ne samo za znotrajno, ampak tudi za zvanjanje lepoto cerkve so skrbeli. Grič okoli cerkve so spremenili v lepo ravnino, katero obdaja iz sekanega kamna zidana škarpa, na kateri zidani stebri kot oklep te ravnine služijo. Na tej ravnini so posadili tudi ljube slovenske lipe, ktere že zdaj prijetno senco dajejo. Iz velike ceste peljajo na to ravnino iz gladkega, sekanega kamna stopnice, ktere smo iz Kranjskega vozili; grič okoli cerkve

je tako prijazen, da že od daleč ljudi k sebi vabi. Postavili so si toraj spomin, kateri bo njihovo ime slavil, čeravno že nas nikjer ne bo. Ob enem so pa bili tudi prijazni, gostoljubni, odkritosrčni in dobri gospod, zares blaga duša, toraj je pribromelo, kakor pri kakem cerkvenem shodu domačih in tudi iz sosednjih far ljudi h pogrebu. Prišlo je tudi rajnemu gospodu zadnjo čast skazat 23 duhovnikov, med katerimi sta bila tudi vlč. g. dekan iz Brežic in Kozjega. Č. g. dekan F. Mikuš so lepi nagovor pri pogrebu imeli in kondukt vodili. Naj nam nepozabljivi gospod župnik po njihovem trudapolnem delu sladko in mirno počivajo in njih duša pa naj nebeško veselje vživa! Bodi jim zemljica lahka!

A. K.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vojska ali mir? O tem je sedaj največ razgovarjanja. Mnogi listi tirjajo odločno, naj brž zasedemo Bosnijo in Heregovino z 3 vojnimi oddelki (kori), brodovje naj se pa polasti mest v Albaniji; poljski in magjarski listi silijo naravnost na boj proti Rusom: naj marširamo brž v Srbijo in Rumunijo ter zabranimo, da bi se vsi Bolgari iz turškega jarma rešili in zložili v eno državo. Zopet drugi listi svetujejo, naj ostanemo popolnem mirni. Katero se bo zgodilo, to se bo menda skoro odločilo. Dnes 7. marca je minister Andrassy sklical delegacije t. j. odbrane poslance dunajskega in ogerskega državnega zbora in bo tirjal od njih 60 milijonov gold. za vojaške priprave. To je premalo za boj. Zoper Ruse je treba 600 milijonov in bi še dosti ne bilo. Nova colninska postava je bila na Dunaju pa tudi v Budimpeštu sprejeta in sedaj so magjarski ministri prišli na Dunaj, da se z našimi dogovorijo o točkah, v katerih smo si z Magjari na vs križ. Magjari hočejo 24 fl. colnine na 100 Kilo kave in 8 fl. na 100 Kilo petroleja naložiti, naši pa na kavo 20 fl. na petrolej 3 fl. Poslanec grof Koronini je nasvetoval, naj se izbere odsek 18 poslancev, ki imajo nalog raziskavati, kde bi se dalo kaj prihraniti. No, nekaj pozno so ti liberalni gospodje prišli do spoznanja, da smo z dačami in dolgovi preobloženi, a prišli vendar so. Kaj bodo neki iztuhtali? — Kranjska je dobila vladinega deželnega načelnika, za katerega je te dni bil imenovan K. Kállina, dvorni svetovalec pri namestniji v Gradcu. — Na Českem so reke izstopile in delajo z povodnjo veliko škodo. — Poljaci pobirajo darov za spomenik Piju IX. v stolni cerkvi Krakovski. Hrvatski katoličani so v Vukovaru sklenili na delnice, vsako po 25 fl., osnovati katoliško tiskarno z katoliškim listom. Bosenski mahomedanci pa tudi katoličani, kojih je 139.000 duš, so sklenili na Dunaj k našemu cesarju poslati deputacijo ali poslanike, ki hočejo prositi, naj avstrijska vojna zasede Bosnijo

in Heregovino. Begunci bosenski tudi že v precejšnjem številu odhajajo domov in je torej prav mogoče, da pridejo ove lepe in Avstriji jako priladne dežele pod našega cesarja, kot kralja hrvatskega in dalmatinskega. Kakor beremo, so vsi slovenski in hrvatski listi za to; le magjarski, nemški in italijanski nasprotujejo, ker se pomnoženega števila avstrijskih Slovanov bojijo.

Vnanje države. Den 3. marca bo zgodovini neizbrisljivo vpisan. Ta den so v Rimu novega papeža Leona XIII. slovesno z trojno zlato krono kronali, v Carigradu pa mir podpisali, ki je rusko-turške vojske konec storil. Isti den je dobil katoliški svet novo-venčanega poglavarja, turški kristijani pa odrešenje od 500letne turške sužnosti. Večna hvala bodi Bogu za oboje! — V Petrogradu so 3. marca zvečer zvedeli, da je mir sklenjen. Zdajci je veliko tisoč ljudi navrelo pred carsko palačo, kder se je množici prikazal slavni car Aleksander II. Ko so ga ljudje zagledali je zrak pretresalo tisočero: burra in živio-klicanje, vsi so glave odkrili in zapeli carsko pesem. Pogodbe miru še niso vse znane, vendar toliko je gotovo, da v Evropi Turek kristijanov ne bode več strahoval, kakor do sedaj! — Italijanski kralj že kaže svojo neprijaznost proti novemu papežu. Sam se baje imenuje: žreca mešnikov, ter je nedavno rekel: da papež in kralj, drug zraven drugega nimata prostora v Rimu. Novi papež pa bodo neki ponovili vse ugovore Pija IX. zoper vropanje papeževih dežel, mest in gradov. To kaže na hudo bodočnost. Iz Italije je čedalje več glasov slišati, ki tirjajo boj zoper Avstrijo; veliko sramoto dela Italijanom njihov minister Crispi, kojega tožijo, da se je vdrugič oženil, čeravno ni postavno ločen od prve še žive žene. — V Rimu je jezuit Secchi umrl, najslavniši zvezdoslovec in učeni opazovalec solnea, na Francoskem so pa pokopali kardinala Saint-Marca, nadškofa v Rennes-u; ta kardinal ni bil pri volitvi novega papeža. V Belgiji so postavili, ki zabranjuje fantičev in deklic pred 12. in 13. letom na delo goniti v premogove jame. Okoli 10.000 fantičev in 5000 deklic si ondi pod zemljo kruh služi in dela po 10—12 ur na den, to je presilno; škodi revam na duši in telesu. — V Berlinu so te dni našega cesarjeviča Rudolfa sijajno sprejeli; stari nemški cesar sam, z svojim sinom in mnogimi principi vred, ga je na kolodvoru pričakal in v kraljevsko palačo spremil. Angleži so vsled rusko-turškega miru precej osupnjeni in delajo vedno večje vojne priprave. Mnogi trdijo, da bodo Rusom napovedali boj, vendar Rusi se jih čisto nič ne bojijo; na morje Rus ne gre, na kopno pa se Anglež ne upa, ker nima več redne vojske na razpolago, kakor 60.000 mož. Zato bi pa rad Avstrijo dobil za zaveznico. Upanja imamo še mnogo, da se to zgodilo ne bo.

Vojska Rusov, Rumunov, Srbov in Črnogorcev zoper Turka je skončana. Glavni namen vojske je slavno dosežen: Rumunija in Srbija ste neodvisni,

bolgarski narod turškega jarma rešen, Črnogora prodrla do morja in tudi bosenskim in hercegovinskim Slovanom bo skoro pomagano; turška sila v Evropi je po 500letnem obstanku za vselej uničena; sultan bo le malo zemlje in gospodstva v Evropi pridržal, in še to menda le na kratka leta. V nedeljo 3. marca so general Ignatijev in pa turški poslaniki pri sv. Štefanu blizu Carigrada podpisali mirovne pogodbe. Veliki knez Nikola je veselo novico brž naznanil vojakom in telegrafiral svojemu bratu, ruskemu carju: čestitam slavnemu carju, mir je sklenjen; isti den, ko si slavni car, (pred 17 leti) ruskega kmeta rešil tlake in rabote, si tudi kristijane odrešil musulmanskega jarma. Večina vojakov maršira sedaj vesela domov, če se ne vname nova vojska zoper Angleže in Avstrijo, ki z mirovnimi pogodbami niso zadovoljni. Srbski knez Milan se je res vrnil od mnogo ruskih oficirjev spremljan v Belgrad, kder je bil navdušeno sprejet; Rumuni so pa skoro že vsi črez Donav nazaj šli in se postavili kraj avstrijske meje, kder se tudi vedno več ruske vojske kupiči. Ob enem je ruski car ukazal novih 60.000 mož pod orožje pozvati, 50.000 vojakov iz Armenije v Evropo prepeljati in novih 120 kanonov prirediti; ruski car se torej očitno pripravlja na boj, ker ni voljen odjenjati od tega, kar je v krvavi vojski priboril. Sedaj ko spomlad prodira se vidijo žalostni nasledki strašne vojske najbolj; kder je divjalo klanje, ondi so zginile skoro vse vasi, hiše in prebivalci, vse je pogorelo, ljudje so vbežali. Na tisoče kostnjakov pokriva zemljo, od zverine razrovano, ki izkopava mrho in mrliča, da jih žre; razdjanih je 380 vasi in 8 mest, okoli 300.000 ljudi je ubitih. V groznem krvi prelivanju je Turek jemal od Evrope slovo. Sedaj je mir, le v Bosniji, Hercegovini, posebno pa v Albaniji in Tesaliji traja klanje naprej med Turki in greškimi vstaši, čijih število vedno raste. Tukaj bode bržčas Grecija morala posredovati, vladanje dežel prevzeti in tako tudi tukaj turške oblasti konec storiti.

Za poduk in kratek čas.

Konec Turčije!

Ivan Modic.

II. Pregovor pravi: kamor turška noga stopi, trava sedem let ne raste. Resnica je, da kamor so divji roji Turkov prihruli, bežalo je pred njimi človekoljubje, zginila vsaka omika in svoboda. Za Turki se je povsod pomikala revščina in nadloga. Kako je še zdaj z deželami z Bolgarijo, Hercegovino, tužno Bosnijo, kje Turek še gospoduje? V teh nesrečnih deželah ni blagostanje, ne ljudske sreče. Ondi ni trgovine, ne obrtnije, ne dobrih cest, ne železnic. Ni nobene omike, ker tudi dosti šol nimajo. Kako je z pravico? Za kristijana ni nobene. Pred sodnijo še zdaj kristijan

za pričo ne velja. Kristijan je v očeh Turka pes ali pa raja, to je: vboga čreda, živina. Kako je z varnostjo osebe in premoženja? Ni nobene varnosti. Turek pride in ubogemu kristijanu, ki se je trudil in potil, vzame pridelek celega leta, vzame, kar mu je najljubše: ženo, otroke, in kaj se Turki zgodi? Nič. Če se pa kristijan v svoji obupnosti maščuje nad Turkom, je kmalu v verigah in v temni ječi, ali pa na kolu visi. Saj smo z strahom in polni žalosti brali, kako so ti risi v človeški podobi predlanjskim z ubogim Bolgari počenjali. Kako so revam hiše palili, razdevali, jim žene in deklice skrunili, otroke davili, može in starčke vesili. Kako so vjetim trebuhe parali, izmotavali čreva in se z njimi opasovali. Mrtva trupla sekali, pekli in pesom metali. Odsekane glave kristijanov na sulice nabadali in okrog z divjim vrišem plesali, v krvi nedolžnih otrok si roke umivali!!! Ali je to po človeški? Ne, po zverinski! In take zverine še neki izgovarjajo, jih branijo, jim še pomagati želijo?!

Pred nekimi leti smo brali po časnikih, da so raztogoteni Rumuni nekega Juda, ki jih je bojda pri kupčiji gulil, v Donav vrgli. Kak vriš je vstal po vsih judovskih časnikih, ki so se za Juda poskušali, zoper Rumune pa hujskali, da še celó ministri so žugali Rumunom. Pustite enega vmazanega Juda, če tudi nekoliko vodo pije; naj se omije, ne bo mu v škodo. Pa pridite in poskusite se raji za nedolžne kristijane, ki jih je več milijonov, ki vnebo vpijoče krivice trpijo od strani Turkov, branite jih turškega tolovajstva, hitite jim pomagat, da otresejo kruti turški jarem raz sebe in potem prósto dihajo, obrišite tem sirotam njih solze, dobro delo bote storili in kristijani rešeni vam bodo hvalo vedeli. Ustanite evropski ministri in ljudstva, ki ste dobrega srca in konec storite turški gujusadi v Evropi! Naj Boga hvalijo vsa ljudstva, katerim ni bilo treba nositi turškega jarma, ne skušati turške sužnosti. Kaj bi bilo z našo ljubo Avstrijo, ko bi jo bili Turki, kakor povodenj, poplaval, da jih ni l. 1683. združena armada premagala in nazaj zapodila v globoko Turčijo? Kaj bi bilo potem z Nemčijo, z lepo Italijansko in z vso zapadno Evropo, si leži mislimo, kakor popišemo. Koliko je v prejšnjih časih pretrpela pred Turki samo bližnja Ogerska, koliko Hrvaška, koliko so pretrpele slovenske dežele od krute turške sile? Po Štajerskem, Kranjskem in Koroškem, so oni vse povsod v slabem in žalostnem spominu. Ropali, požigali, morili so, kamorkoli so pridrl, in česar niso pokončali, to so seboj odpeljali v trdno sužnost. Niso prizanašali, ne otrokom, ne ženam, ne starčekom. Pripoveduje se, da so ti kruteži male otroke iz naročij materam trgali ter rekli: ne boj se, pa v tem hipu je bila glava otroku že odsekana. Odraščene so za pete na repe svojih brzih konj privezovali in z njimi v naglem diru dirjali tako dolgo, da je od nesrečneža kos za kosom odpadel. Ali je to človeški? Ali ne bolj satanski?

Zato je nam Slovencem že v krvi, že prirojeno, da se nam Turek že od daleč gnjusi, in smo že z maternim mlekom strah in grozo pred mohamedanci v sebe pili. Nam Slovencem je nerazumljivo, kako more človek, ki je dobrega srca, kako more cel narod, n. pr. magjarski, za Turka koprniti in goreti. Vsa naša preteklost, ves čut in mišljenje z zloga tukaj edino le z mogoče pospešenim uničenjem turške oblasti, z popolnim iztrebljenjem turškega plemena v Evropi. (Konec prih.)

Zbirka lepih slovanskih pesmi.

Iz Zagreba smo dobili zbirko blizu 100 najlepših jugoslovanskih pesmi: hrvaških, srbskih in slovenskih, ktere je že leta 1874. izdalo semeniško pevsko društvo v Zagrebu z naslovom: **Bisernica**. Sbirka popievaka za četiri muška grla. Hrvatskoj prosvjeti upriličio „Vienac“, pjev. društvo u Zagreb. sjemeništu. Zbirka ima četiri zvezke (za vsak glas posebni zvezek) in za šolo še posebej štiri liste. Oblika je jako priročna, tisek čist in snažen in zapopadek prav dobro izbran. Večina pesmi je hrvaških z napevi slavnoznanih hrvaških skladateljev v. pl. Zajca, Fr. Š. Kuhača, V. Lisinskega, petero jih je z napevi našega D. Jenka. Slovenskih pesmi je dvanajst, namreč: Za Hrvate (vglasbil Fr. Grbič); Slovenska dežela (J. Mikložič); Zvečer (G. Ipavec); Spomin in up (Fr. Grbic); Na straži, Domovini (Dr. Ipavec); Vse mine (G. Ipavec); Rojakom (Gr. Grbič); Rojakom (Jenko); Sredi vasi (G. Ipavec); Pobratimija (Jenko) in popotovanje (Vašak). Ker Slovenci radi pojejo in lepe pesmi poslušajo, opozorjemo jih na te pesmi, ki so še po Slovenskem premalo znane. Nam se zdijo po obsegu in obliki posebnega priporočila vredne in posebno pripravne za slovenska društva; za Čitalnice, rokodelska društva, semenišča i. t. d.

Celo delo velja samo 2 fl. in kdor naroči najmanj 5 iztisov, pošljejo se mu franko. Bukvarjem, ki jih razprodajajo, daje se 20% radoša. Naročila se pošljejo na pjevačko društvo „Vienac“ v nadbiskupskom semeništu v Zagrebu (Agram).

Smešničar 10. (Moder svēt.) „Ebadta bará-tom! kaj delaš z svojim psom, celo noč tako cvili, da še pol ure spati ne morem?“ Tako vpraša bradast Magjar svojega soseda Horvata. E v r. . Rep sem pesu odsekaj, ker se mi brez repa bolj dopade. Kilenez puská! se odreže mastni Magjar modro: „ako se ti pes brez repa res bolj dopada, mu pa vsaj ne odsekaj celega repa naenkrat, temuč, le eden kos denes, za dva dni zopet eden kos i. t. d. da ne bode pes naenkrat tolikih bolečin trpel!

Razne stvari.

(Napovedani zbor kat. polit. društva v Mariboru) se ne bo vršil v nedeljo 10. marca in je zarad nepričakovanih zadržkov odložen.

(Iz Ruš se nam piše) da je na Smolniku predstojnik g. Martin Skerbs (Hlebič) 21. febr. naglo umrl. Zgubili smo pridnega narodnjaka, vsem pri-ljubljenega moža. Bog mu daj večni mir!

(Iz Hotinje vesi zunaj Maribora) nam poroča naroden Slovenec, da je 4. marca v Račah bil velik ogenj. Pogoreli so Spuraj, Meglič, Fingušt in Gradišnik do tal, Mešelnu in Ficeku so oteli z opeko pokriti hiši. Goreti je začelo pri Mešelnu, Fingušt ni bil zavarovan. O volitvah drugokrat!

(Nove gruntne knjige) so 1. marca odpili za srenje Lukavee, Wagendorf (Babinci) in Woretzen (Boreci). To kaže, da stara, neumna, nemčurska imena preidejo v nove grunte knjige.

(G. Josip Leber), doktor vsega zdravilstva, se je naselil pri sv. Barbari v Slov. goricah. Bodi vsem, ki ondi vračnika potrebujejo, dobro pri-poročeno!

(Pošta razpisana) je pri sv. Lenartu v Slov. goricah do 17. marca t. l. Kaucijo znaša 400 fl.

(Iz Brašlovec) poizvemo, da je bilo ondi 5 narodnjakov, med njimi dekan č. g. Bohinec, iz-voljenih. Obžaluje se, da ta gospod kandidature niso hotli prevzeti.

Dražbe III. 8. marca Janez Kristan v Ho-tunjah; Marija Lesjak v Kozjem; 16. marca Marka Reister 1348 fl. v Lifi; 20. marca Marija Rojko v Littenbergu 3000 fl.

(Zahvala.) Podpisana izrekujeta slavnemu od-boru „Slovenske Matice v Ljubljani za prelepe knjige, katere je framski učilnici podaril, v imenu krajnega šolskega sveta, učiteljev in šolske mla-dine svojo iskreno zahvalo.

Anton Hren, Franc Divjak
nadučitelj. načelnik.

Loterijne številke:

V Gradcu 2. marca 1878: 64, 3, 9, 75, 18.
Na Dunaju „ „ 44, 34, 49, 61, 43.

Prihodnje srečkanje: 16. marca 1878.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = 1⁶⁸/₁₀₀ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78 ¹/₂ funta.

Mesta	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Tursica		Proso		Ajda	
	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr
Maribor . .	9	50	6	10	5	80	3	30	6	20	6	40	7	80
Ptuj . . .	8	50	6	40	5	40	3	20	6	20	5	50	6	80
Ormuž . . .	8	80	6	80	5	40	3	25	5	—	7	80	4	17
Gradec . .	9	39	6	26	6	34	3	60	6	18	6	30	6	50
Celovec . .	9	26	6	18	6	20	3	18	5	60	4	46	6	60
Ljubljana .	9	75	6	40	5	63	3	57	6	80	7	3	6	83
Varaždin .	8	80	7	30	5	40	3	60	6	30	7	30	7	40
Zagreb . .	8	90	7	—	5	20	3	20	6	40	7	60	7	40
Dunaj } 100 Klg.	11	85	8	60	9	50	7	20	8	10	—	—	—	—
Pešt } 100 Klg.	11	10	7	42	9	22	6	58	7	42	5	—	—	—

Semena

za polje, travnike, vrte in gojzde več sort sunaj-skega krompirja kakor tudi vsake vrste cvetlične priporoča po solidni nizki ceni

M. Berdajs

2—4

trgovec v Mariboru.

2—3

Dobra služba

se oddaje na štajerski deželni sadje- in vinorejski šoli pri Mariboru 1. aprila t. l. namreč služba gornika ali viničarja v „Burgwaldu“ z letno plačo 500 fl. prostim stanovanjem in kurijatvijo. Prošniki morajo z spričevali dokazati svoje vednosti v sadje in vinorejstvu in gospodarstvu sploh kakor tudi svoje spretnost druge v omenjenih rečeh uriti. Prošnje se naj do 20. marca t. l. vložé pri podpisnem ravnateljstvu. Gornik sme oženjen biti. Znanje nemškega in slovenskega jezika je potrebno.

Maribor 8. febr. 1878.

Ravnateljstvo sadje- in vinorejske šole.

Nadučiteljska služba

na dvorazredni šoli pri Mali nedelji, z katero je plača 500 fl., opravilna doklada 50 fl., prosto stanovanje skupčano in si vtegne tudi službo orglarja pridobiti, razpisuje se do 31. marca t. l.

Prosilci učilnega nemškega in slovenskega jezika zmožni naj svoje prošnje po pravilni poti vložé.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru,

2—2

dne 16. februarja 1878.

Predsednik: **Premmerstein.**

Naznanilo.

Pri podpisnem se dobijo visoka, po 5—6 let stara jabelčna drevesa najboljših štajerskih in vnanjih plemen; vsako drevo velja na mojem domu 40 kr. in le za spravljjanje do železniške postaje: Store, in za zavetje se nekoliko zaračuni. Imam tudi jagodnih sadik, to pa najlepših debelih francoskih, holandskih in angleških; 12 sadik velja 1 fl.

Store 20. februarja 1878.

Miha Bizijak

posestnik, odlikovan z srebrnim križcem z krono.

3—3

Dobra sol.

Obče čislano privatno sol, ki je za 14% boljša od morske v Piranu, ter navadno sol v gručah več kakor nadomestuje, določila lepo posušeno in v žakljih trdno vloženo po najnižji ceni in svoje solne zaloge.

Rupert Jud

1—3

v Celju.

J. M. Pajk-ova tiskarna

priporoča svoje polno zalogo vsakršnih izgotovljenih tiskovin za razne urade, duhovniške kakor posvetne, v nemškem kakor slovenskem jeziku.

Tudi izdeluje ona vsakršna tiskarska naročila brzo in po nizkeji ceni.

J. M. PAJK-OVA TISKARNA
v Mariboru (Marburg).

P. S. Za gg. učitelje imam nove nemške pobotnice v zalogi.

1—3

Priporočba.

Vljudno podpisani naznanja častitemu p. n. občinstvu, da je krēmo v g. Šramlovej hiši (Rathausplatz), kjer je tudi slov. čitalnica, prevzel, in se priporoča v obilno obiskovanje ter zagotavlja, da bode vedno z dobrimi jedili in zdravo pijačo postregel.

Z osobitim spoštovanjem

Janez Nigl.

Kupčija z pohištvo

v Celju

v graški ulici — Grazer gasse Nr. 75.

Podpisani priporočam p. n. občinstvu in čestitej duhovščini svojo veliko in dobro odbrano kupčijo z pohištvo, ki je ali politirano, lakirano ali tudi prevlečeno. Imam dalje bogato zalogo salonskih in priročnih zreal, stolov, iz trstja ali slame spletenih, potem okenskih zagrinjal in preprog po najnižji ceni. Tudi zahajam na dom opravljati raznih tapcirarskih del, kar vse točno in po nizki ceni izvršujem; za zavitke le toliko računim, kolikor mene samega stanejo.

Karl Nell

1—3

tapcirar.